

6. Sınıf Sosyal Bilgiler “Demokrasinin Serüveni” Ünitesinin Değerlendirilmesi

Evaluation Of Social Studies: “Adventures Of Democracy” Chapter At 6th Grade

Fatma ÜNAL¹

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersi “Demokrasinin Serüveni” ünitesi öğretim programını değerlendirmektir. Araştırmada, Tyler’in “Hedefe Dayalı Program Değerlendirme Modeli” kullanılmıştır. Araştırma 132 öğrenci ve 3 öğretmen üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, başarı testi (öntest-sontest), öğretmen anketi, öğrenci öz değerlendirme formları (kazanım ve süreç), gözlem ve görüşme ile toplanmıştır. 6. sınıf sosyal bilgiler dersi “Demokrasinin Serüveni” ünitesi için öğrencilerin programdan önce ve sonraki başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla ilişkili örneklem için t testi; başarı testinden elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistiklerden; frekans, yüzde ve aritmetik ortalama kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin ön test ve son test puanları (birinci kazanım hariç) arasında çok az anlamlı bir fark bulunmuştur. Dolayısıyla bu kazanımların gerçekleştirilmesinde öğretim programının etkisinin olmadığı söylenebilir. Demokrasinin Serüveni ünitesi öğretim sürecinde öğrencilerin, bir ve üçüncü kazanımlarla ilgili etkinliklere daha fazla katıldıkları ve görüş bildirdikleri gözlenmiştir. Bunun yanında programın temel yaklaşımına göre tam olarak uygulanmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Program değerlendirme, sosyal bilgiler, öğretim programı.

Abstract

The purpose of this research is to evaluate the chapter of “Adventure of Democracy” in Social Studies course at 6th grade elementary school. In this research, Tyler’s “Objectives-based Evaluation Model” is used. The research has been carried out on 132 pupils and 3 teachers. The data of the research is gathered through acquisition test (pre-test / post-test), teacher survey, pupil self-evaluation forms (educational acquisition and the process), as well as observation and discussion. In order to find out whether there is considerable difference between pupils’ success before and after the curriculum for social studies course: “Adventures of Democracy” chapter at 6th grade, we have used relevant sampling for t-test and descriptive statistics, frequency, percentage and arithmetic average for analysis of the data obtained from success test. According to the findings of the research, the pupils’ pre-test and post-test scores (excluding the first acquisition) have showed very little difference that can be considered almost the same. During the study on the chapter of “Adventure of Democracy”, it was observed that the pupils showed more participation to the first and third acquisition activities and expressed their opinions. Besides, according to the curriculum’s basic approach has emerged fully applied.

Keywords: Curriculum evaluation, social studies, curriculum.

Giriş

Eğitim kurumları, bireylere toplumun benimsediği eğitim politikaları çerçevesinde istenen davranışları kazandırmak üzere kurulmuştur. Eğitim kurumlarının bu işlevini yerine getirebilmesi, belirlenen hedefler doğrultusunda hazırlanan nitelikli programlar ve bu programların uygulamaya konulması ile olasıdır. Eğitim sistemleri, uyguladıkları eğitim programlarının ülkenin kalkınma hedefleri ile tutarlılığı ölçüsünde, gelişmelere uyum

¹ Dr., Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü Sosyal Bilgiler Ders Kitapları Yazım Komisyonu, drfatmaunal@gmail.com

sağlayacak ve gelişmeleri yönlendirecek bireyleri yetiştirmede başarılı olabilirler. Programlar; eğitilecek bireye kazandırılacak davranış standartlarını, öğretilecek içeriği belirler, öğrenme ve öğretim etkinliklerine ve değerlendirme çalışmalarına kılavuzluk ederler. “Millî Eğitim politikasının, ülkenin en uzak köşesine kadar yayılması ve gerçekleştirilmesinde programlar köprü rolü oynamaktadır” (Varış, 1996, s. 12).

Eğitim programları yetiştirilecek insan tipinin belirleyicisidir. Bir ülkenin, bir kurumun eğitim programlarına bakarak orada yapılan eğitimin niteliği konusunda yordamalar yapılabilir. Toplumun, bilim ve teknolojinin gelişmelerine paralel olarak yetiştireceği insan tipinin özelliklerini yenilemeyen, bir başka deyişle programlarını geliştirmeyen kurum ya da ülkeler geçmişe insan yetiştirmeye mahkûmdurlar. Uygulanan programların aksaklık ve eksiklikleri giderildikçe, toplumdaki ve bilim alanlarındaki değişmelere göre yeniden düzenlendikçe, diğer bir deyişle, programlar geliştirildikçe eğitimin niteliğinin de artması beklenir (Erden, 1998, s. 1). Bir eğitim sisteminin hızla değişmekte ve gelişmekte olan toplumun istemlerini karşılaması için eğitim programlarının sürekli olarak geliştirilmesi zorunludur.

Taba (1962) bir programda dört öğenin bulunması gerekliliğinden söz eder. Bunlar; dersin hedefleri, içerik, eğitim durumları, değerlendirme yöntemleridir. Program geliştirme, bir kişi ya da grubun hazırlanmış bir program üzerinde değişiklikler yapması değildir. Program geliştirme; bilimsel yöntemlerle yapılan program değerlendirme araştırması bulguları doğrultusunda, programın hedef, içerik, öğretim süreçleri ve değerlendirme boyutlarının geliştirilmesine yönelik koordine çabalar bütünüdür (Gözütok, 2003, s. 180). Tyler’in (1993) belirttiği gibi program geliştirme çevresel bir süreçtir.

Eğitim programının iyi tasarlanması ve uygulanması ne kadar önemli ise o programın uygun yöntemlerle değerlendirilip değerlendirme sonuçlarının program tasarımına yansıtılması, yani geliştirilmesi de nitelikli programlara kavuşmada o kadar önemlidir. Programın etkililiğinin sorgulanması ve değerlendirilmesi o programın geliştirilmesi için başlangıç noktasıdır. Bir program; hazırlama aşamasından (yansıtıcı-reflective) başlanarak, deneme uygulaması sırasında (biçimlendirici-formative) ve uygulama sonrasına (toplamsummative) çeşitli değerlendirme yolları izlenerek değerlendirilmelidir.

Program değerlendirme, eğitim programını ya da programın herhangi bir ögesini kabul etmek, değiştirmek ya da çıkartmak amacıyla çeşitli ölçme araçları ile veri toplayarak elde edilen verileri programın etkililiğinin işaretçileri olan ölçütlerle karşılaştırma ve programın etkililiği konusunda karar verme sürecidir. Program değerlendirme, programın güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek üzere program uygulamadan önce yapılabileceği gibi programın

etkililiğini saptamak amacıyla programın uygulanması sırasında ya da sonrasında da yapılabilir (Dressel, 1961). Programın etkililiği konusunda elde edilen değerlendirme sonuçları, program geliştirme uzmanlarını ilgili boyutlar konusunda düşündürür. Bu bulgular program geliştirmede, hedeflerin yeniden belirlenmesinde, etkinliklerin yeniden düzenlenmesinde, değerlendirmenin yeniden belirlenmesinde ya da sürdürülmesinde yönlendirici bir işleve sahiptirler. Bu işlevinden dolayıdır ki Stufflebeam, program değerlendirmeyi “program hakkında alternatif kararlara varabilmek için gerekli verileri sağlama ve bunları yorumlama süreci” (Ornstein and Hunkins, 1988, s. 252) olarak görmektedir. Urevbu program değerlendirmeyi, programda yer alan tüm boyutların, programın başarısına sağladığı yararlar açısından sorgulanması ve yorumlanması olarak belirlemiştir. Programın uygulanması sırasında eğitim etkinliklerine yön veren sosyal, politik, psikolojik değerlerin ve insan niteliklerinin de programın değerlendirilmesinde göz ardı edilmemesi, değerlendirme çerçevesi içinde düşünülmesi gerekmektedir (Urevbu, 1991, s.62-65).

Program değerlendirme, karmaşık bir süreçtir. Çünkü programın tüm boyutları aynı zamanda birbirinin etkileyicisidir de. İyi belirlenmemiş program hedefleri, amaçlara ulaşmayı sağlayamayan içerik ve öğrenme yaşantıları, uygun ölçme aracı kullanılmaması ya da ölçütlerin iyi belirlenmemesi programın diğer boyutlarını da etkiler. Aynı şekilde program değerlendirme süreci sonucunda programın herhangi bir boyutunda yapılacak düzenlemenin programın diğer boyutlarını ve dolayısıyla programın başarısını etkileyeceği söylenebilir (Gözütok, 1999).

Programın geliştirilmesi amacıyla veriler elde etmek üzere program değerlendirmede, çeşitli modellerden yararlanılmaktadır. Bu araştırmada yalnızca “Hedefe Dayalı Program Değerlendirme Modeli” temel alınmıştır. Tyler tarafından geliştirilen “Hedefe Dayalı Program Değerlendirme Modeli”, eğitim programının daha önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda öğrenci davranışlarında oluşturduğu değişikliği belirlemeyi temel alır. Ürünü merkeze alan bir modeldir. Bu modelde geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş ölçme araçlarıyla yapılan ölçmeler yoluyla, ulaşılan ve ulaşılamayan hedefler belirlenir. Ulaşılamayan hedeflere, neden ulaşılamadığı araştırılır ve hedefler tekrar bir incelemeden geçirildikten sonra, programda yer alması gerekli görülüyorsa ya da bu grup için ulaşılamaz olduğu düşünülüyorsa programdan çıkarılır. Program için gerekli olduğuna karar verilirse farklı öğrenme yaşantıları planlanarak ve farklı öğretim yöntemleri ve araçlar belirlenerek öğrencilerin bu davranışları kazanmaları sağlanır (Gözütok, 2003).

Tyler “Hedefe Dayalı Program Değerlendirme Modeli”nin aşamalarını şöyle belirlemiştir (Ornstein ve Hunkins, 1988, Posner, 1995):

1. Programın genel ve ayrıntılı hedeflerinin belirlenmesi,
2. Hedeflerin sınıflandırılması,
3. Davranışsal hedeflerin belirlenmesi,
4. Hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını gösterecek durumların belirlenmesi,
5. Ölçme araçlarının belirlenmesi ve geliştirilmesi,
6. Öğrencilerin davranışa ilişkin yeterliliklerinin belirlenmesi,
7. Davranışsal hedeflerle verilerin karşılaştırılması.

Tyler’ın program değerlendirme modelinde öğrenci davranışları öğretimin başında ve sonunda ölçülür. Ayrıca programın bitiminden sonra kalıcılığın kontrol edilmesi de program değerlendirmede önemli görülmektedir (Demirel, 2009, s.195). Hedefe dayalı program değerlendirme modelinde programın bilişsel davranışları, bilişsel davranışları ölçmede kullanılan testlerle; psikomotor davranışları gözlem formları, performans testleri, kalite ölçekleri gibi testlerle; duyuşsal davranışları ise ilgi, tutum ve değer ölçekleri kullanılarak ölçülür. Elde edilen değerlendirme sonuçları, hedeflerin yeniden tanımlanmasında kullanılır. Bu çembersel süreç, program geliştirme sürecinin dinamik olmasını sağlar (Gözütok, 2003, s.181).

Her program, uygulamaya konulmadan önce, tasarlanan eğitim faaliyetlerinin planı ve kullanılacak eğitim materyallerinin taslağıdır. İşte bu özelliğinden dolayı, her program, başlangıçta denencel niteliğe sahiptir. Bir program taslağının uygulamada ne sonuç vereceği hakkında önceki bilgilere dayanılarak hüküm verilebilirse de, kesin yargıya ancak taslak uygulanıp öğrencilerdeki etkileri meydana çıkartıldıktan sonra varılabilir (Turgut, 1983, s. 218).

Eğitimde niteliğin geliştirilmesi, eğitim kurumlarının en önemli uğraşlarından biri olmuştur. Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında tüm öğretim faaliyetleri önceden hazırlanan bir program çerçevesinde yürütülür. Kurumda bireye hangi davranışların nasıl kazandırılacağı eğitim programlarında yer alır. Bu nedenle eğitimin niteliği büyük ölçüde uygulan programa bağlıdır. Uygulanan programların aksaklık ve eksiklikleri giderildikçe, toplumdaki ve bilim alanlarındaki değişmelere göre yeniden düzenlendikçe, diğer bir deyişle, programlar geliştirildikçe eğitimin niteliğinin de artması beklenir (Erden, 1998, s. 2).

Ülkemizde yapılan program değerlendirme çalışmaları genellikle program taslağının öğretmen görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi şeklinde olmaktadır (Arslan ve Demirel, 2007, s.200). Bu araştırma, 2005-2006 eğitim-öğretim yılında pilot uygulaması yapılan ve

2006-2007 eğitim-öğretim yılında ülke genelinde uygulamaya konulan ilköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersi öğretim programını ve programda yer alan “Demokrasinin Serüveni” ünitesini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Programa katılan öğrenciler, programın öngördüğü kazanımları ne derecede edinmişlerdir?
2. Programa katılan öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Programın uygulanması sürecine ilişkin öğrenci görüşleri ile son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Programın hedefleri, içeriği, eğitim durumları ve sınav durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
5. Programı uygulayan öğretmenler kendilerini nasıl değerlendirmektedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada Tyler’ın “Hedefe Dayalı Program Değerlendirme Modeli” kullanılmıştır. Bu modele göre, değerlendirme çalışması davranışsal hedeflerle verilerin karşılaştırılmasıyla yapılmıştır. Araştırmanın niceliksel verileri öntest-sontest olarak veri toplaması ve öz değerlendirmeye elde edilmiştir. Niteliksel verileri ise gözlem ve görüşmeyle elde edilmiştir.

Çalışma Grubu

Ankara ili Yenimahalle ilçesinde bulunan bir ilköğretim okulunun dört sınıfı araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmaya dört sınıftan toplam 132 öğrenci ve 3 öğretmen katılmıştır. Bu sınıflardaki öğrenci sayıları 30, 33, 34, 35’dir.

Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırmanın verileri, başarı testi (öntest-sontest), öğretmen anketi, öğrenci öz değerlendirme formları (kazanım ve süreç), gözlem ve görüşme ile toplanmıştır.

Başarı Testi (öntest-sontest): İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan “Demokrasinin Serüveni” ünitesinin öğretim sürecine katılan öğrencilerinin öntest ve sontest ortalama puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için açık uçlu ve çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir test geliştirilmiştir. Uzman görüşü alınarak hazırlanan başarı testi, güvenilirlik ve geçerlilik çalışmasını yapmak amacıyla Ankara’nın Çankaya ve Yenimahalle ilçelerinde bulunan üç farklı ilköğretim okulundaki 220

öğrenciye uygulanmıştır. Bu çalışma sonrasında güvenilir ve geçerli olmayan maddelerin çıkarılmasıyla testte on bir açık uçlu ve on altı çoktan seçmeli soru kalmıştır. Toplam 25 maddeli başarı testinin Cronbach's Alpha değeri ,884 olarak hesaplanmıştır. Testteki çoktan seçmeli soruların (A1-A14 maddeleri) Cronbach's Alpha ile Kuder Richardson (KR)-20 sonuçları aynıdır. Testin maddelere göre Cronbach's Alpha değerleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1

Başarı Testi Maddelerinin Cronbach's Alpha Değerleri

Madde	Cronbach's Alpha	Madde	Cronbach's Alpha	Madde	Cronbach's Alpha
A1	,881	A10	,883	C1	,873
A2	,882	A11	,885	C2	,874
A3	,881	A12	,881	C3	,877
A4	,881	A13	,884	C4	,880
A5	,884	A14	,883	C5	,871
A6	,880	B1	,883	C6	,873
A7	,884	B2	,881	C7	,873
A8	,881	B3	,877		
A9	,881	B4	,879		Cronbach's Alpha: ,884

Öğretmen Anketi: Öğretim programının hedeflerine, içeriğine, eğitim ve sınav durumlarına, değerlendirmesine ilişkin öğretmenlerin görüşlerini almak için anket geliştirilmiştir. Uzman görüşleri alınarak hazırlanan ankette öğretim programı esas alınmış ve sorular buna göre oluşturulmuştur. Anketin birinci bölümünde kişisel bilgiler, ikinci bölümünde öğretim programına ilişkin görüşlere yanıt aranan sorular yer almıştır. Ankette yer alan sorular açık uçlu, cevabı “evet” ya da “hayır” olan sorular ve yetersiz (1), az yeterli (2), yeterli (3) ve çok yeterli (4) olmak üzere dördümlü likert tipi derecelendirme türündedir. Öğretmen anketinde 28 soru sorulmuştur.

Öğrenci Öz Değerlendirme Formu: İki tip öğrenci öz değerlendirme formu programda verilen örneklerden de yararlanılarak geliştirilmiştir. Bunlardan biri “Demokrasinin Serüveni” ünitesi kazanımlarını, diğeri ise öğrenme sürecini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Demokrasinin Serüveni ünitesi kazanımları için geliştirilen öz değerlendirme formunda öğrencilerin öz değerlendirmeleri, hiçbir zaman (1), genellikle (2) ve her zaman (3) olmak üzere üçlü likert tipi derecelendirme ile ele alınmıştır. Öğrenme sürecini değerlendirmek amacıyla hazırlanan öğrenci öz değerlendirme formunda ise, sürece yönelik öğrenci öz değerlendirmelerini elde edebilmek için 20 maddeye yer verilmiştir. Bu formda da birincinin benzeri üçlü likert tipi derecelendirme kullanılmıştır. Öz değerlendirme formlarının hazırlanmasında programda verilen örnekler esas alındığı için, geçerlilik ve güvenilirliğinde uzman görüşü yeterli görülmüştür.

Gözlem: Dersi gözlemeye başlamadan önce uzman görüşü alınarak gözlem formu hazırlanmıştır. Araştırmacı her sınıfta 15, toplamda 60 dersi gözlemleyerek gözlemlerini anında yazılı hale getirmiştir. Gözlem formu programın uygulanıp uygulanmadığını ve öğretme öğrenme sürecinin programa uygunluğunu ortaya koyabilmek amacıyla kullanılmıştır.

Görüşme: Başarı testi ve gözlemlerle elde edilen verileri doğrulamak, programın uygulaması hakkında bilgi toplamak amacıyla öğretmenlerle görüşülmüştür. Görüşme formları araştırmacı tarafından hazırlanarak soruların uygunluğu ve anlaşılabilirliğini kontrol etmek amacıyla uzman kanısına başvurulmuştur.

Verilerin Toplanması

1. Çalışmanın amacını gerçekleştirmek amacıyla bir uygulama okulu seçilmiştir. Bu okulun seçilmesinin sebebi açılışından bu yana yeni ilköğretim programlarını uygulaması ve öğretmenlerinin bir sınavla seçilmesidir.

2. Uygulamaya katılacak okulun müdürü ve sınıfların sosyal bilgiler öğretmenleri ile görüşülerek çalışmanın amacından bahsedilmiştir. Özellikle dersi daha önce uyguladıkları şekliyle devam ettirmeleri gerektiği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin ve öğrencilerin araştırmacıya alışmasını sağlamak amacıyla araştırmacı uygulamadan 1 hafta önce sınıf ortamında bulunmaya başlamıştır.

3. Uygulama sürecinde değişen durumlara göre gözlem ve görüşme formlarında bazı değişikliklerde yapılmıştır. Gözlem yapılan ders süresince gezi, inceleme gibi etkinlikler yapılmadığı için bununla ilgili sorular formlardan çıkarılarak değerlendirmeye alınmamıştır.

4. Uygulama ünitesi olan “Demokrasinin Serüveni” 3 Mayıs’ta başlayıp 4 Haziran’da sona ermiş ve toplam 5 hafta sürmüştür. Çalışmanın başında başarı testi ön test olarak uygulanmıştır. Süreç sırasında toplam 60 ders saati gözlem yapılmıştır.

5. Başarı testi, çalışmanın sonunda tekrar aynı gruba uygulanmıştır. Bunun yanında öz değerlendirme formalarının uygulaması da yapılmıştır. Ünite bittikten sonra öğretmenlerle görüşme yapılmıştır. Elde edilen bulguların doğruluğu hakkında öğretmenlerin düşünceleri alınmıştır. Raporun son hali okul müdürü ve öğretmenlerle paylaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Geliştirilen veri toplama araçları ile elde edilen veriler bilgisayar ortamında çözümlenmiştir. 6. sınıf Sosyal Bilgiler “Demokrasinin Serüveni” ünitesi için öğrencilerin programdan önce ve sonraki başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla ilişkili örneklem için t testi; başarı testinden elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistiklerden; frekans, yüzde ve aritmetik ortalama kullanılmıştır. Öğrenci öz

değerlendirme formlarında daha önce belirtilen üçlü likert tipi derecelendirme esas alınmıştır. Öğretmen anketi ile elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistiklerden; frekans, yüzde ve aritmetik ortalama kullanılmıştır.

Başarı testi ve öz değerlendirme formlarında, aritmetik ortalamalar yorumlanırken 0-0,99 arası “Cevap yok (Yorumsuz)”, 1,00-1,79 arası “Çok Az”, 1,80-2,59 arası “Az”, 2,60-3,39 arası “Kısmen”, 3,40-4,19 arası “Büyük oranda” ve 4,20-5,00 arası “Tamamen” kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, öğrencilere uygulanan “Sosyal Bilgiler 6. sınıf Demokrasinin Serüveni” ünitesi ön test-son test sonuçlarının karşılaştırılması, öğrencilerin öz değerlendirmedeki görüşleri ile son test puanlarının karşılaştırılması, öğrencilerin sürece ilişkin görüşleri ve öğretmen anketinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

1. Sosyal Bilgiler 6. Sınıf Demokrasinin Serüveni Ünitesi Ön test-Son test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Sosyal bilgiler dersi “Demokrasinin Serüveni” ünitesi ön testi 140 öğrenciye, son testi ise 132 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını belirlemek için “ilişkili örneklem için t testi” kullanılmıştır. Her bir kazanım için uygulanan t testi sonuçları tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Demokrasinin Serüveni Ünitesi Ön test ile Son testinin Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonuçları

Kazanım	Ölçüm	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
1. Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.	Öntest	132	1,54	,14	38	-6,28	,00
	Sontest	132	1,72	,13			
2. Değişik dönem ve kültürlerde demokratik yönetim anlayışının tarihsel gelişimini tartışır.	Öntest	132	1,80	,26	38	,33	,73
	Sontest	132	1,78	,27			
3. Demokratik yönetimlerde yaşama hakkı, kişi dokunulmazlığı hakkı, din ve vicdan özgürlüğü ile düşünce özgürlüğüne sahip olunması gerektiğini savunur.	Öntest	132	1,73	,23	38	-,35	,72
	Sontest	132	1,75	,24			
4. Tarihsel belgelerden yola çıkarak insan haklarının gelişim sürecini analiz eder.	Öntest	132	1,63	,24	38	-,22	,82
	Sontest	132	1,65	,30			
5. Türk tarihinde kadının konumu ile ilgili örnekleri, kadın haklarının gelişimi açısından yorumlar.	Öntest	132	1,84	,48	38	-,67	,50
	Sontest	132	1,93	,50			

Tablo 2’de görüldüğü gibi, “1. Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.” kazanımına ilişkin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir artış vardır [$t_{(38)} = ,00, p < .05$]. Diğer dört kazanıma ilişkin ön test ve son test puanları arasında son test lehine anlamlı bir fark vardır. Bu farkın birinci kazanımdaki gibi anlamlı bir artış olduğu söylenemez.

Öğrencilerin, Demokrasinin Serüveni ünitesi işlenmeden önce birinci kazanımdan (Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.) aldıkları puanların ortalaması $\bar{x} = 1,54$ iken, ünite işlendikten sonra $\bar{x} = 1,72$ ’ye çıkmıştır. Programa katılan öğrencilerin bu kazanımı “Çok az” düzeyde kazanmış oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin, Demokrasinin Serüveni ünitesi işlenmeden önce ikinci kazanımdan (2.Değişik dönem ve kültürlerde demokratik yönetim anlayışının tarihsel gelişimini tartışır.) aldıkları puanların ortalaması $\bar{x} = 1,80$ iken, ünite işlendikten sonra $\bar{x} = 1,78$ ’e düşmüştür. Programa katılan öğrencilerin bu kazanımı edindikleri söylenebilir.

Öğrencilerin, Demokrasinin Serüveni ünitesi işlenmeden önce üçüncü kazanımdan (3.Demokratik yönetimlerde yaşama hakkı, kişi dokunulmazlığı hakkı, din ve vicdan özgürlüğü ile düşünce özgürlüğüne sahip olunması gerektiğini savunur.) aldıkları puanların ortalaması $\bar{x} = 1,73$ iken, ünite işlendikten sonra $\bar{x} = 1,75$ ’e çıkmıştır. Programa katılan öğrencilerin bu kazanımı “Çok az” düzeyde edindikleri söylenebilir.

Öğrencilerin, Demokrasinin Serüveni ünitesi işlenmeden önce dördüncü kazanımdan (4.Tarihsel belgelerden yola çıkarak insan haklarının gelişim sürecini analiz eder.) aldıkları puanların ortalaması $\bar{x} = 1,63$ iken, ünite işlendikten sonra $\bar{x} = 1,65$ ’e çıkmıştır. Programa katılan öğrencilerin bu kazanımı “Çok az” düzeyde edindikleri söylenebilir.

Öğrencilerin, Demokrasinin Serüveni ünitesi işlenmeden önce beşinci kazanımdan (5.Türk tarihinde kadının konumu ile ilgili örnekleri, kadın haklarının gelişimi açısından yorumlar.) aldıkları puanların ortalaması $\bar{x} = 1,84$ iken, ünite işlendikten sonra $\bar{x} = 1,93$ ’e çıkmıştır. Programa katılan öğrencilerin bu kazanımı “Az” düzeyde edindikleri söylenebilir.

Bu bulgulara göre, öğrencilerin ön test ve son test puanları (birinci kazanım hariç) aynı kabul edilebilecek kadar az değişmiştir. Dolayısıyla bu kazanımların gerçekleştirilmesinde eğitim durumlarının herhangi bir etkisinin olmadığı söylenebilir. Öğrenciler, bu kazanımları geçmiş yaşantılarından kaynaklanan birikimleri ile belirtilen (çok az ve az) düzeyde gerçekleştirmişlerdir ve program sonunda da bu düzeylerde (birinci kazanım hariç) anlamlı bir artış olmamıştır.

Demokrasinin Serüveni ünitesi işleniş sürecinde öğretmenlerin, öğretim yöntem ve tekniklerinden daha çok anlatım, soru-yanıt ve tartışmayı kullandığı; bir derste (birinci kazanımın işleniş sürecinde) rol oynama yöntemine başvurdukları gözlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden %77'si okul dışında özel dershaneye gittiklerini, dershanede ünite konularını okuldaki dersten önce işlediklerini ve buna yönelik (çoktan seçmeli sorulardan oluşan) testleri çözdüklerini belirtmişlerdir. Araştırma kapsamında uygulanan başarı testinde yer alan çoktan seçmeli sorulara verilen cevaplarda başarı oranı % 71,8 iken diğer sorularda (kısa cevaplı, açık uçlu vb.) başarı oranı % 33,5'tir. Bu bulgular öğrencilerin çoktan seçmeli testlerde daha başarılı olduklarını göstermektedir.

2. Öğrencilerin Öz Değerlendirmedeki Görüşleri ile Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Öğrencilerin öz değerlendirmedeki görüşlerinin son test puanlarından anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını belirlemek için “ilişkili örneklem için t testi” kullanılmıştır. Her bir kazanım için uygulanan t testi sonuçları tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Öğrencilerin Öz Değerlendirmedeki Görüşleri ile Son Test Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonuçları

Kazanım	Ölçüm	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
1. Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.	Sontest	132	1,72	,13	38	-9,9	,00
	Öz Değ.	132	2,71	,62			
2. Değişik dönem ve kültürlerde demokratik yönetim anlayışının tarihsel gelişimini tartışır.	Sontest	132	1,78	,27	38	5,1	,00
	Öz Değ.	132	2,46	,68			
3. Demokratik yönetimlerde yaşama hakkı, kişi dokunulmazlığı hakkı, din ve vicdan özgürlüğü ile düşünce özgürlüğüne sahip olunması gerektiğini savunur.	Sontest	132	1,75	,24	38	8,5	,00
	Öz Değ.	132	2,74	,63			
4. Tarihsel belgelerden yola çıkarak insan haklarının gelişim sürecini analiz eder.	Sontest	132	1,65	,30	38	-8,8	,00
	Öz Değ.	132	2,65	,53			
5. Türk tarihinde kadının konumu ile ilgili örnekleri, kadın haklarının gelişimi açısından yorumlar.	Sontest	132	1,93	,50	38	4,1	,00
	Öz Değ.	132	2,53	,71			

Tablo 3'te görüldüğü gibi, Demokrasinin Serüveni ünitesi son test puanları ile öğrencilerin öz değerlendirmedeki görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır [$t_{(38)} = ,00$, $p < .05$].

Demokrasinin Serüveni ünitesi son test puanlarının aritmetik ortalamaları 1,65 - 1,93 arasında değişmektedir. Buna göre programa katılan öğrencilerin bu üniteye kazandıkları “Çok az” ve “Az” düzeyde kazandıkları söylenebilir.

Öğrencilerin öz değerlendirmedeki görüşlerinin aritmetik ortalamaları 2,46 – 2,74 arasında değişmektedir. Buna göre öğrenciler ünitedeki kazanımları “Az” ve “Kısmen” kazandıkları görüşündedirler.

Demokrasinin Serüveni ünitesi işleniş sürecinde öğrencilerin, bir ve üçüncü kazanımlarla ilgili etkinliklere daha fazla katıldıkları ve görüş bildirdikleri gözlenmiştir. Bu gözlem sonuçları ile öğrencilerin öz değerlendirmelerindeki görüşleri tutarlıdır. Bu bulgulara göre, öğrencilerin ünitedeki kazanımların kazanılmışlık düzeyine ilişkin görüşleri daha olumludur.

3. Programın Uygulanması Sürecine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Programın uygulanması sürecine ilişkin öğrenci görüşlerini almak üzere kullanılan öz değerlendirme formu sonuçları tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4

Programın Uygulanması Sürecine İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Hiçbir zaman %	Genellikle %	Her zaman %	N	$\bar{X}$
1. Konu ile ilgili düşüncelerimi çekinmeden ifade ettim.	15,4	51,3	33,3	132	2,17
2. Önceki bilgi ve deneyimlerimi yeni konuları öğrenirken kullandım.	-	20,5	79,5	132	2,79
3. Konu ile ilgili farklı örnekler vermeye çalıştım.	17,9	28,2	53,8	132	2,35
4. Belirttiğim görüşler bana aitti.	10,3	10,3	79,5	132	2,69
5. Dersi dikkatle dinledim.	10,3	41	48,7	132	2,38
6. Anlamadığım yerlerde sorular sordum.	33,3	41	25,6	132	1,92
7. Bir bilgiyi araştırırken değişik kaynaklara başvurdum.	2,6	35,9	61,5	132	2,58
8. Teknolojiyi bir araç olarak kullandım.	15,4	17,9	66,7	132	2,51
9. Derinlemesine araştırma yaparak öğrendim.	10,3	61,5	28,2	132	2,17
10. Araştırarak bulduklarımı yorumlayarak ve yorumlarımı nedenleri ile birlikte açıklayarak savundum.	20,5	48,7	30,8	132	2,10
11. İnceleme ve araştırma ödevlerimi özenerek yaptım.	10,3	33,3	56,4	132	2,46
12. Derse hazırlıklı geldim.	10,3	30,8	59	132	2,48
13. Derse gelirken değişik yardımcı kaynaklar getirdim.	17,9	30,8	51,3	132	2,33
14. Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağımı bildim.	10,3	15,4	74,4	132	2,64
15. Ulaştığım kaynaklardan nasıl yararlanacağımı bildim.	12,8	12,8	74,4	132	2,61
16. Grup çalışmalarına aktif katıldım.	17,9	23,1	59	132	2,41

17. Eğitim sürecinde aktif rol aldım.	10,3	23,1	66,7	132	2,53
18. Yeni bir konuyu öğrenmek bende merak duygusu uyandırdı.	20,5	20,5	59	132	2,38
19. Amaca ulaşmak için sabır gösterdim.	10,3	43,6	46,2	132	2,35
20. Amacıma ulaşıncaya kadar çalışarak mücadele ettim.	17,9	43,6	38,5	132	2,20

Tablo 4'den anlaşılacağı gibi, öğrencilerin öz değerlendirmedeki görüşlerinin aritmetik ortalamaları 1,92 – 2,79 arasında değişmektedir.

Öğrencilerin öğrenme sürecine ilişkin görüşleri olumludur ve öz değerlendirme ölçeğinde yer alan maddeleri “Genellikle” ve “Her zaman” arasında gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Buna göre, öğrencilerin öğrenme sürecindeki görüşleri ile üitedeki kazanımları edinme düzeylerine ilişkin sonuçları tutarlı değildir. Sonuç olarak, öğrencilerin üitedeki kazanımları “Az” ve “Kısmen” edindikleri söylenebilir.

4. Öğretmen Anketinden Elde Edilen Sonuçlar

Öğretmen anketi, araştırmanın yapıldığı okulda sosyal bilgiler dersine giren 3 öğretmene uygulanmıştır. Kadın olan bu öğretmenler 10, 13 ve 22 yıl mesleki kıdeme sahiptir. Öğretmenlerden 1'i eğitim enstitüsü sosyal bilgiler öğretmenliği, 2'si eğitim fakültesi coğrafya ve tarih öğretmenliği mezunudur.

Öğretmenler, 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ile ilgili aldıkları bir haftalık hizmet-içi eğitim süresinin ve içeriğinin “yetersiz” olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler, 2009-2010 eğitim-öğretim yılına başlarken sosyal bilgiler programına ilişkin bilgi düzeyini ve sosyal bilgiler 6. sınıf programı kazanımlarının Millî Eğitimin Genel Amaçlarıyla tutarlılık düzeyini “yeterli” olarak belirtmişlerdir. Öğretmenlerin sosyal bilgiler programına ilişkin bilgi düzeylerini yeterli görmeleri ile sınıfta eğitim durumlarına ilişkin yapılan gözlem sonuçları tutarlı değildir. Sınıfta yapılan gözlemler sonucunda öğretmenlerin program hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları söylenebilir.

Öğretmenler, sosyal bilgiler 6. sınıf programı kazanımlarının birbirleriyle tutarlılıklarını, öğrenci ihtiyaçlarına uygunluğunu, toplumun beklenti ve ihtiyaçlarına uygunluğunu, öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyine uygunluğunu, programının içeriğini, programının etkinliklerinin kazanımlara ulaşmak için uygunluğunu ve programının değerlendirme yöntemlerini “az yeterli” olarak belirtmiştir. Öğretmenler, programın amaçları, içeriği, eğitim durumları ve sınama durumlarına ilişkin görüşlerini “az yeterli” olarak belirtmiştir. Bu bulgu ile öğrencilerin kazanımları “çok az” ve “az” düzeyde gerçekleştirmeleri sonucu tutarlı görünmektedir.

Öğretmenler, ölçme araçlarından biri olan öz değerlendirme formunu kullanmakta zorluk yaşadıklarını, programda ünite içinde ve üniteler arasında bütünlük olmadığı için programı uygularken sorunlar yaşadıklarını, programın amaçlarını gerçekleştirilmede öğretmen kılavuz kitabından çoğunlukla faydalandıklarını, ara disiplin alan kazanımlarını uygulamada sorun yaşadıklarını, ölçme-değerlendirme, proje tabanlı çalışma ve etkinlik hazırlama konularına yönelik hizmet-içi eğitim almak istediklerini ve programın içeriğinin öğrenci düzeyine göre yeniden düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ölçme araçlarını kullanmasıyla ilgili belirttikleri görüş ve araştırmacının gözlem sonuçları tutarlıdır. Yapılan gözlemlerde öğrencilerin farklı ölçme ve değerlendirme tekniklerine yabancı oldukları görülmüştür. Öz değerlendirme formu uygulanmadan önce açıklamalar yapıldığı hâlde formun özellikle ilk uygulanmasında zorluk yaşanmış ve açıklama yapılma ihtiyacı duyulmuştur.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin ön test ve son test puanları (birinci kazanım hariç) arasında anlamlı bir fark olmamıştır. Dolayısıyla bu kazanımların gerçekleştirilmesinde eğitim durumlarının herhangi bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Öğrenciler, bu kazanımları geçmiş yaşantılarından kaynaklanan (okul ve dersane yaşantısı gibi.) birikimleri ile belirtilen (çok az ve az) düzeyde gerçekleştirmişlerdir ve program sonunda da bu düzeylerde (birinci kazanım hariç) anlamlı bir artış olmamıştır. Arslan ve Demirel'in (2007), sosyal bilgiler 5. sınıf "Bir Ülke, Bir Bayrak" ünitesi programının değerlendirilmesi araştırmasında da sadece bir kazanımın öğrenciler tarafından edinildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesi zorunluluğunu ortaya koyar niteliktedir. Düzenleme yapılırken öğrencilerin gelişim düzeyi dikkate alınmalı, buna göre kazanımların içeriği hafifletilmeli ve yeterli süre ayrılmalıdır. Ancak bu şekilde programda da önerildiği gibi öğrencinin kendi yaşantısı ve etkinlikler yoluyla öğrenme öğretme süreci gerçekleştirilebilir.

Araştırma kapsamında uygulanan başarı testinde yer alan çoktan seçmeli sorularda öğrencilerin daha başarılı oldukları (%71,8) tespit edilmiştir. Bu başarı ile öğrencilerin (%77'sinin) dershaneye gitmesi arasında bir ilişki olabilir. Bunun yanında öğrencilerin açık uçlu sorulara cevap vermede zorlanmaları yazılı anlatım becerilerinin eksikliğini de göstermektedir.

Demokrasinin Serüveni ünitesi işleniş sürecinde öğrencilerin, bir ve üçüncü kazanımlarla ilgili etkinliklere daha fazla katıldıkları ve görüş bildirdikleri gözlenmiştir. Özellikle birinci kazanımın işlendiği derslerde rol oynama tekniğinin kullanılması

öğrencilerin derse olan ilgisini ve katılımını artırmıştır. Bu gözlem ile öğrencilerin öz değerlendirmelerindeki görüşleri tutarlıdır. Öğrencilerin ünitedeki kazanımların kazanılmışlık düzeyine ilişkin görüşleri olumludur ve öz değerlendirme ölçeğinde yer alan maddeleri “Genellikle” ve “Her zaman” arasında gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenler, ünite işleniş sürecinde anlatım, soru-yanıt, tartışma ve rol oynama yöntem ve tekniklerini kullanmışlardır. Mala ve Gürbüzürk’ün (2006) araştırma sonuçlarında da belirttikleri gibi, sınıflarda düzenlenen eğitim durumları programın temel yaklaşımına uygun değildir. Öğretmenler, ünite işleniş sürecinde ilişkilendirmelere (dersler arası, ders içi, Atatürkçülükle ilgili konular, ara disiplin alan kazanımları), ünitenin doğrudan verilecek beceri (sosyal katılım becerisi) ve değerine (hak ve özgürlüklere saygı), program kavramlarına yeterince yer vermemişlerdir. Alkın ve Gözütok (2008) tarafından yapılan araştırmada da öğretmenlerin ara disiplin ilişkilendirmelerinden haberdar olmadıkları, bilmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğretmenlerin programı okuma ve anlamada eksiklikleri olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin başarı testinde bunlarla ilgili sorularda başarılarının da düşük olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenler, 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ile ilgili aldıkları hizmet-içi eğitimin süresinin ve içeriğinin “yetersiz” olduğunu belirtmişlerdir. Aykaç ve Başar (2005) tarafından yapılan araştırma bulguları da bu sonucu destekler niteliktedir.

Öğretmenler, programın amaçları, içeriği, eğitim durumları ve sınav durumlarına ilişkin görüşlerini “az yeterli” olarak belirtmişlerdir. Öztürk ve Tuncel (2006) tarafından yapılan araştırma bulguları da bu sonucu destekler niteliktedir. Öğretmenler, programın içeriğinin öğrenci düzeyine göre yeniden düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırma sonuçlarına ilişkin öneriler aşağıda verilmiştir.

1. 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’na yönelik değerlendirme çalışmaları yapılmalı, programla ilgili tüm paydaşların görüşleri alınmalı ve bu değerlendirmelerden elde edilen sonuçlara göre Sosyal Bilgiler Öğretim Programı geliştirilmelidir. Özellikle program kazanımları, öğrencilerin gelişim düzeyleri dikkate alınarak gözden geçirilmeli ve içeriği hafifletilmelidir. Üniteler için öngörülen süreler etkinliklerin gerçekleştirilmesi için yeterli olmadığından içeriği hafifletilen programda süreler yeniden düzenlenmelidir. Örneğin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda “Demokrasinin Serüveni” ünitesinin kazanımlarının içeriği sadeleştirilmeli ve ünite için ayrılan süre arttırılmalıdır. Kazanımlara uygun etkin ve ayrılan sürede sınıfta uygulanabilecek etkinlik örnekleri geliştirilmelidir.

2. Öğretmenlere program ve uygulanmasına yönelik etkili hizmet-içi eğitim programları (program okuma/anlama, öğretim strateji, yöntem ve teknikleri, ölçme ve değerlendirme vb.) düzenlenmelidir.

Kaynaklar

- Alkın, S. ve Gözütok, F. D. (2008). İlköğretim Öğretmenlerinin Programdaki Ara Disiplin Yaklaşımına İlişkin Görüşleri. *International Conference on Education Sciences ICES-08, 23-25 Haziran 2008*, Kıbrıs: Eastern Mediterranean University.
- Arslan, A. ve Demirel, Ö. (2007). İlköğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi programının Değerlendirilmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 175, 198-209.
- Aykaç, N. ve Başar, E. (2005). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Eğitim Programının Değerlendirilmesi. *Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirme Sempozyumu, 14-16 Kasım 2005* (s.343-361), Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Demirel, Ö. (2009). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Dressel, L. Paul. (1961). *Evaluation in Higer Education*. Boston:Houghton Mifflin Co.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gözütok, F.D. (1999). Program Değerlendirme. *Cumhuriyet Döneminde Eğitim II*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Gözütok, F.D. (2003). Program Değerlendirme, Gültekin M. (Ed.). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme* (s.175-190). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Mala, N. ve Gürbüz Türk, O. (2006), İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde “Adım Adım Türkiye Ünitesinin” Yapılandırmacı Anlayışa Göre Etkililiğinin Değerlendirilmesi. *15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 13-15 Eylül 2006*, Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2005). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi 6-7. Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu (Taslak Basım)*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Ornstein, C. A. ve Hunkins, P.F. (1988). *Curriculum: Foundations, Principles and Issues*. New Jersey: Prentice Hall.
- Öztürk, C. ve Tuncel, G. (2006). Yeni 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programı İle İlgili Öğretmen Görüşleri. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, 14-16 Nisan 2006*, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Posner, J.G. (1995). *Analyzing The Curriculum*. UK: Bussiness Education Publishers Ltd.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.

- Turgut, M.F. (1983). Program Değerlendirme. *Cumhuriyet Döneminde Eğitim*. İstanbul: Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi MEB Basımevi.
- Tyler, W.R. (1993). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. USA: The University of Chicago Press.
- Urevbu, A. (1991). *Curriculum Studies*. UK: Longman Ltd.
- Varış, F. (1996). *Eğitimde Program Geliştirme: Teori ve Teknikler*. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Purpose: Improving the quality of education has been the main pursuit of educational institutions. In formal and non-formal education institutions, all the education activities are held according to a pre-planned curriculum. In education curriculum, it is mentioned which behaviours should be gained and which ways should be followed for it. Therefore, the quality of education depends substantially on the curriculum applied. The quality of education is expected to increase once the problems and insufficiency are dealt with, as long as the curriculum is revised in the light of the changes in society and science, in other words, by improving it constantly.

Curriculum evaluation studies held in our country is usually through evaluating the draft curriculum by the teacher's opinions. This research is done with the purpose of evaluating the "Adventures of Democracy" chapter taught at 6th grade elementary school in the framework of social studies course that was launched as pilot scheme in 2005-2006 academic year and put into practise country-wide in 2006-2007.

In the research, we looked for the answers to the below questions:

1. To what extend have the participant pupils of the research gained the anticipated acquisitions of the curriculum?
2. Is there any considerable difference between the pre-test and post-test scores of the participant pupils?
3. Is there any considerable difference between the pupil opinions on the process of curriculum implementation and post-test scores?
4. What are the teachers' opinions on the curriculum's objectives, content, educational level, and the test results?
5. How do the teachers who apply the curriculum evaluate themselves?

Results: According to the findings of the research, the pupils' pre-test and post-test scores (excluding the first acquisition) have showed very little difference that can be considered the same. Therefore it is obviously seen that the teaching curriculum has no affect at all on fulfilling these acquisitions. The pupils represented these acquisitions in correlation with their knowledge (gained from school and private education centre) at a specified level (little and some) and there was not remarkable increase (except for first acquisition) in these levels at the end of the curriculum.

Within the framework of this study, pupils proved more success (71%) in multiple-choice questions in success tests taken. This success may have a link with that (77% of) pupils go to private education centres. On the other hand, pupils had difficulty in answering open-ended questions, which shows also their insufficiency in written expression skills. During the course observations, it was also noticed that pupils were not very comfortable in expressing themselves.

In the course of the study of the chapter titled "Adventures of Democracy", it was noted that pupils participated more actively and expressed more their opinions for activities related to the first and third acquisitions. Especially use of role play method in the classes when the first acquisition was studied, enhanced the interest and participation. This observation is consistent with the results of self-evaluation of the pupils. The opinion of the pupils concerning the level of acquisition of the chapter in question is positive and they have chosen "Usually" and "Always" options in self-evaluation scale. During the study of the chapter, the teachers used the method and techniques of explanation, question-answer, discussion and role play.

In the course of teaching the chapter, teachers did not spare enough time to underline the main objectives of the subject such as the association (between different courses, within the course, topics related to Ataturk's principles, subdiscipline field acquisitions), the skills (social participation skill) and values (respect to rights and freedoms) and curriculum concepts. It was also seen that the students' results of success test regarding these particular topics are low.

The teachers stated that the duration and the content of the in-service training they had in 2005 on Social Studies Curriculum was "insufficient". The teachers pointed out their views on curriculum's objectives, content, education level, and test level as "somewhat sufficient". The teachers stated that the content of the curriculum should be redesigned considering the level of the pupils.

Discussion : As in the example of this research, in the researches being done to evaluate the social studies curriculum, it is concluded that the pupils did not obtain the curriculum's acquisitions as it was expected. This situation shows the necessity of the revising the acquisitions and the curriculum. Besides, the research results also indicate that the educational plan designed for the class is not suitable for the constructivist approach. The researches show that the teachers are not acquainted well enough about the associations such as subdisciplines and the curriculum's components, thus it demonstrates us that they need to read and understand the curriculum before they apply it. It is obvious that the teachers need in-service training to read/understand the curriculum and its implementation.

Conclusion: Suggestions are given below for the research outlines.

1. Evaluation studies should be held for 2005 Social Studies Teaching Curriculum, the opinions of all the stakeholders should be taken into consideration, and a Social Studies Curriculum should be developed with the outlines of the evaluation.

2. An effective in-service training (reading/understanding the curriculum, teaching strategies, method and techniques, measurement and assessment etc.) should be given to teachers on the curriculum and its implementation.